

N:o 49.

Af herr **A. Hedin** i Stockholm, *om afslag å den i statsverkspropositionen begärda höjning af anslaget till justitiedepartementet.*

Från 6,000 kronor år 1897 har anslaget för det tillämnade straffregistret nu blifvit nedsatt till 4,700 kronor. Denna lilla förbättring, som röjer, att den för tre år sedan utöfvade kritiken ej varit alldeles gagnlös, är dock alldeles otillräcklig.

Chefen för justitiedepartementet anförde år 1897, att, enligt den komités mening, som för några år sedan afgaf förslag till lag om straffregister, arbetet med dess förande och meddelande af utdrag derur kunde skötas af byråchefen för statistiska ärenden med tillhjälp af en kanslisekreterare och nödigt skrifbiträde. Hvad komitén i sjelfva verket sagt och menat (utlåtandet s. 49), det är, att »hela anstalten synes kunna under ledning af föreståndaren för justitiedepartementets statistiska byrå skötas af en registrator med nödigt skrifbiträde», och att så betydliga arbetskrafter skulle blifva behöfliga först efter en följd af år, hvaremot arbetet till en början måste blifva mindre betydligt. Det är alldeles klart, att komitén icke menat, att man strax skulle onödigtvis skynda att inrätta en ny ordinarie tjänst, utan tvärt om att man borde afvakta erfarenhetens anvisning om hur snart en

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 11 Häft. (N:is 49—55).

sådan kunde blifva erforderlig.*) Chefen för justitiedepartementet misstog sig således om komiténs mening, när han 1897 begärde, och han misstager sig fortfarande derom, då han nu begär anslag, om än något lägre, till en ny ordinarie tjänst, hvilken det påtagligen icke *nu* kan vara skäl att bevilja, då de till en början ringa göromålen mycket väl kunna förrättas af extra biträde för en ringare kostnad än den ifrågasatta nya aflöningen å 2,700 kronor (två ålderstillägg oberäknade). Tills vidare bör man se tiden an: erfarenheten skall tidsnog visa, om och när den nya tjänsten verkligen kommer att behövas. Det är, i förbigående sagdt, anmärkningsvärdt, att erfarenheten, hvilkens vittnesbörd ej blott förutsättas som nödvändiga, utan ofta tyckas aldrig blifva tillräckliga, när det gäller ett litet reformarbete framåt, deremot skall synas så många, deribland den nuvarande regeringen, alldeles obehöflig vid fråga om en reform bakåt, äfvensom när helst man tror sig om att kunna genomdrifva anslag till *sådana* nya embeten och tjänster, vid hvilka hvarken någon daglig tjänstgöringstid föreskrifvits, eller något hinder för kumulerande af en mängd befattningar förekommer.

Utom det, att i förevarande fall anslag till en ny ordinarie tjänst icke nu eller under den närmaste framtiden är af något det allmännas behof påkalladt, förekomma nu såsom en allmännare anledning till anmärkning mot förslag om inrättande af nya ordinarie tjänster, der sådana ej visas vara oundgängligen behöfliga, vissa omständigheter af en betydande vikt.

Först den, att sedan någon tid pågått en agitation för löneförhöjning — tills vidare under namn af dyrtidstillägg — i stor omfattning, och att anledning ej torde saknas, att regeringen ämnar att, äfven hvad synnerligen väl aflönade embeten och tjänster angår, understödja

*) Komitén framhåller, att »utdrag ur registret lära under de första åren, innan det samma erhållit något betydligare innehåll, komma att begäras endast i ringa mängd»; att, om för hvar och en af de för gröfre och ringare brott år 1890 tilltalade personer utdrag ur straffregister begärts, 43 meddelanden dagligen skolat expedieras, men att siffran i verkligheten torde blifva »vida lägre», då en mycket stor del af de tilltalade lagförts endast för ringa förbrytelser eller förseelser; samt att utdragen ur registret »till det vida öfvervägande antalet» skulle komma att innehålla »den enkla upplysningen, att den efterfrågade personen ej förekomme i registret», hvilket närmare belyses genom det af komitén anförda förhållandet, att »icke mindre än 74 procent af de personer, hvilka år 1890 sakfaldes för gröfre brott, voro sådana, som icke förut blifvit straffade för gröfre brott», och att »procentförhållandet ställer sig ännu fördelaktigare i fråga om dem, som voro tilltalade för ringare förbrytelser.»

den. Om regeringen ej redan nu gått de framställda anspråken i hela deras omfattning till mötes, torde hennes framställning likväl få betraktas som blott ett första kapitel, under hvilket ett »Forts. följer» ej är svårt att upptäcka, skrifvet med sympatetiskt bläck.

För det andra den, att regeringen ej röjt någon som helst benägenhet för stärfjande af det missbruk, en mängd befattningars hopande på en hand, hvarom en på Riksdagens begäran verkställd och offentliggjord undersökning visat, att det antagit stora proportioner. Ty den kongl. kungörelsen af den 3 december 1897, utfärdad på finansdepartementets föredragning, anses ju inom sjelfva embetsmannaverlden för en blott formalistisk skenåtgärd, hvarken vittnande om något allvarligt syfte eller egnad att åstadkomma någon sådan verkan, som Riksdagen afsett.

För det tredje den, att en utredning angående embets- och tjänstemäns dagliga tjänstgöringstid ej blifvit, ehuru förslag till anhållan derom hos Kongl. Maj:t fem gånger af statsutskottet förordats och fem gånger af Andra Kammaren bifallits, af regeringen anbefald.

För det fjerde den, att anlåtande af komitéer för verkställande af utredningar och utarbetande af lagförslag tilltager i utomordentligt stor skala och förekommer i talrika fall, då arbetet skulle kunna besörjas på det sätt, som nämnes i 10 § regeringsformen, derest ej den dagliga tjänstgöringstidens längd vore i så stor utsträckning beroende af ett långt drifvet godtycke, och derest mycket väl aflönade embetsmän vore förpligtade att ej på ett större eller mindre antal bisysslor använda en väsentlig del af sin tid och arbetskraft.

Det är kanske ej ur vägen att här erinra om komitékostnaderna. Enligt en för ett år sedan offentliggjord skrift under titel: »Vårt komitéväsen. Kostnader för komitéer m. m. åren 1888—oktober 1898. Uppgifter, samlade och utgifna af Stockholms-tidningen», utgjorde summan af de till och med oktober månad 1898 utbetalda kostnaderna för komitéer, förordnade efter den 1 januari 1888 — af hvilka flere ej ännu hade avslutat sina arbeten, när redogörelsen affattades — en sammanlagd summa af

1,420,895 kronor.

Derför, om dyrtidstilläggs-förslaget är företalet till en ny allmän lönereglering, torde ej böra förbises, att denna förutsätter eller bör förknippas med en reform såväl i det af Riksdagen påpekade hänseendet: förening af flere tjänster, som beträffande den af Andra Kammaren så ihärdigt önskade regleringen af dagliga tjänstgöringstiden.

Ej bättre grundad än äskandet af anslag för en tills vidare

uppenbart obehöflig, ny ordinarie befattning med en aflöning efter tio års tjänst af 3,700 kronor, är framställningen om höjande, till förmån för departementets statistiska byrås chef, af anslaget till amanuenser o. s. v. med 2,000 kronor. Då aflöningen för nämnda embetsman 1878 blifvit höjd till lön: 4,400 kronor, tjänstgöringspenningar: 2,000 kronor, ett ålderstillägg efter 5 år: 600 kronor; då han enligt instruktionen af 1878 för Kongl. Maj:ts kansli kan erhålla biträde af någon bland kanslisekreterarne; då af nyssnämnda anslag till amanuenser, vikariatsersättningar m. m. 2,000 kronor äro åt byråchefen anvisade till godtgörelse åt räknebiträden; och då slutligen uppgift icke föreligger om det belopp, hvarmed han till äfventyrs, enligt en bestämmelse i löne-regleringen, fått bestrida kostnaden för de beräkningar, som nämnda 2,000 kronor ej räckt till att betala, och som han ej sjelf velat eller hunnit verkställa; så lärer så mycket mindre skäl vara för handen för den ifrågasatta ökningen med 2,000 kronor af ifrågavarande anslag, som det ju visat sig, att de med denna byråchefs befattning i justitiedepartementet förenade åligganden ej varit mera tidsödande, än att han kunnat förordnas att, mot ett arvode af 2,000 kronor för år, sköta ett extra uppdrag i civildepartementet (jfr den af samtliga ledamöter från Andra Kammaren i konstitutionsutskottet år 1892 afgifna reservation mot utskottets med den förseglade sedelns hjälp fattade beslut att icke göra anmälan enligt § 107 regeringsformen om nämnda förordnande: memorial n:o 14, sid. 23—26.)

På grund af alla dessa omständigheter tillåter jag mig att föreslå,

att Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts framställning om höjning af anslaget till justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli med 4,700 kronor, ville, under förutsättning, att förslag till lag om straffregister blifver af Riksdagen antaget, till bestridande af de af lagens tillämpning föranledda kostnader, å extra stat för år 1901 bevilja ett anslag af 1,500 kronor.

Stockholm den 27 januari 1900.

A. Hedin.